1609

ՏԵՏՐԱԿ

ԱՄԵՆԱՅՆ

ՈՒՕՂՋԱՐԻՆ

այսինքն Մարդարա-
նին ։

Որ պարունակէ յինքեան 'ի պա-
տճառ ամենայն ուղղափառ
հաւատացելոց ։

Տպեալ յամի Տն 1787.

Ո Կ
Վ Ա

'Ի ԹՐԻԵՍՏ.

'Ի Տպարանի Հարց
Մխիթարեանց ։
Հրամանաւ Իշխանաց ։

8057-57

Խորհրդածութիւնք ամենասուրբ Ռօզարին, այսինքն վարդարանին ։

ՌՕզարն՝ այսինքն վարդարանն, ՚ի մէջ ուղղափառաց՝ ոչ այլ ինչ է, բայց եթէ պսակ մի՝ կամ հիւսուածք հոգեւոր՝ բանիւք խորհրդականօք յաւետարանէ քաղեցելովք Մերոյ վարդիւք բաղհիւսեալ, զոր կուսին կուսանաց մօրն Այ մատուցանեմք. զի հիւսուածն կամ պսակն յարմարեալ ՚ի Գլուխս կուսանաց դնի նա ՚ի զարդ ։

Այդ վարդարանն հիւսի հընգեակ կրկնութեամբ տէրունական աղօթից, և յիսնեակ կրկնութեամբ հրեշտակային ողջունատուութեան ։

Ս[illegible] վարդապետն [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] վարդապետն՝
[illegible]
[illegible]։

[illegible] 'ի վարդապետին [illegible]
[illegible], որ [illegible]
[illegible]
[illegible]։ [illegible]
[illegible]
[illegible] *Հայր մեր* [illegible], որ
[illegible]
[illegible]։ [illegible] 'ի [illegible]
վարդապետին [illegible]
[illegible], որ [illegible]
[illegible]
[illegible] 'ի [illegible]։ 'ի
[illegible]
[illegible]
[illegible]։ [illegible]
որ-

որպէս զի [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible] ՚ի [illegible] [illegible]. [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible] նոյն [illegible]՝ [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible]-
[illegible], զի [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible]-
[illegible], որոց ՚ի [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]:

Ա[illegible] [illegible]՝ [illegible]-
[illegible] են [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible]:

Որք և են այսոքիկ.

Ա[illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible]:
Ա[illegible] [illegible].
Ո՛[illegible] [illegible]:

 Ա[illegible]-

Ընծայումն Քի 'ի տաճարն ։
Գիւտ մանկանն Յի 'ի մէջ վար-
դապետաց ։
Յերկրորդում վարդարանի լինի
յիշատակ հնգեցունց տնօրէնու-
թեանց չարչարանացն Քի ։

Որք են այսոքիկ ։

Աղօթելն և արիւնաքրտնումն Տն 'ի պար-
տիզին ։
Ձաղկումն Տն ։
Պսակումն Քի փշովք ։
Բառնալն Քի զխաչն ։
Խաչելութիւն Քի ։
Յերրորդում վարդարանի յառաջ-
բերին հնգեքին փառաւորական
տնօրէնութեանքն՝ կատարեալ յետ
մահուանն Քի ։

Որք են այսոքիկ ։

Յարութիւն Քի ։
Համբարձումն նորին յերկինս ։

Գա-

Պատրաստութ հոգւոյն ամէն 'ի մարմնոյ
և յաշխարհակերպարան:

Ստացողութիւն Երանաւորական կեա-
նքին. և Պատճառութիւն նորին:

Յորոց յայտ է Եռամարտութեան օգուտ
կերպարանէ մարդկարանեա. այսինքն,
որ ունի նորոգէ յէշտապէս ամս փանո-
րինաւէց կենացն է, և Երանութե-
անց կեանքն, և գերագոյն մառանց
հաւատոյ: Եւ այս համառօտ կեր-
թուանէ այնչափ առաւել օգտակար
է առ ամենեսին. որչափ առաւել
գիտէին է կերպարանէ ասոր չան
զգոյշ. որ հնար է 'ի կէր արկանել
զան նման այնց, որք ոչ գիտեն
զգայութե, և կարգաց, և 'ի յէ և
'ի կատա հեծելոց, և 'ի կատարէ
նախեալց:

Բայց ոչ երբեք պարտ է զմտա-
ծաղութե արկանել զանօրինա-
թեան, զորոշէ մեր և ոչ մեր պա-
տուելոց են, թէև 'ի սկզբան անոր

պճուհարին ընդհէջն Դէշտ 'ի մէջ ատ-
նէլ գոյնս։ Սա որ առնու տեսութ
վարժութեան պէտս պէտրագոյնե։
Այս՝ ընդ ընդ ինչ է պատանեալ նէէ-
նուէ․ Բայց Բազում մասց ցնդու-
ընէ Բերրէ, և պատրաստուէ, ընէ ոչ
սա իրաբանչիւր պատանեալ, զի 'ի
պնօրէնութեց 'ի յետն առնուցուս,
Այս ընէ զհոգահարութեանն նոյն
զնոց տրասցես, վերջացեալ գրա-
նիս 'ի փորձուէ և 'ի ճաշտր յէշտ-
պակէ պնօրէնութեց հենոցն ճէ,
Եւ մորխամս։

*Նշանակ դիւրին՝ առնելոյ զկար-
գարանն։*

Սրդէս զէ որ... և զգուշա-
գոյն հարօղ ընկէն Բարէպաշտ
պատշաճեալ խորհրդածութեան
պահէլ 'ի մէջ՝ յաւէլ պէտրդ-
րանն, օրէնաւ ինձ յոյժ որ... և
պատ։

պատշաճական յայսմ վայրի առաջի
արարացուց:

Յառաջ քան զխստմանն զբառա-
ձևալ ինչ, զբնութեանսն զոր խո-
կալ ունէր յայնմ, համառօտիւ
բերել ’ի մէջ, զի առաւել պահեսցես ’ի
մտի մինչև յաւարտ տրամաբանին:

Յետ այսորիկ ’ի սահմանելն զբե-
րանական աղօթս, զեր ընդ կաս
առաջի իւր սրբեա հօր. և ’ի սկսա-
նելն զհրեշտակին ողջունաբանու-
թեան, առաջի երկնաւորայ կուսին
սրբեա մօր. զի խորհուրդ քո զնո-
րօք պատարագէալ մի փառաւորեցի
ասաց և ասէր: Այսմ զիւրա ած,
ընդ շրջէս յայն փեղկես, ուր փնո-
րենաւորեաց այնոքիկ կատարելոյն,
և զէր ընդ կաս ասէր, սրբեա երեկ
այնք առաջի աշակ քոց ընկերին:

Ես զայս զէուրին ինձ է ատենել
տեսութեամբ ոգւոյ և զգայութե,
սրբեա երբեմն յորժամ պատարագե

 Գործ-

գտանեմք, համարեմք զերգ յածել ընդ մեզ երազէա, և տեսանել զպատմաբանութիւն, զի՞ շրջել 'ի զբօսանս, 'ի ծովափունս, 'ի յանդս, և 'ի ծովերս, կամ յայլ հեռաւոր տեղիս, յոր և միայն մեր ցնծեմք:

Նա այդ ամէն իմաստութեան և ճարտարութեան, որ զամս ասէր քան զհաստատուն ասէր առաջարկեալ ասել զհաստատութիւն յամ օր, ասէ զանձն, ընդ ոչ երկիր երկնից քաղցր քան զայն՝ զոր որդ առաջարկ: Որ և յաւելոր իրաքանչիւր տասանեկին երկրն 'ի զուարթութեան օրհնեալ յայսաւոյ ծառն ծեր[illegible] զերդ:

Այսպէսն է, յաւելոր ամանակոյ տասանեկին ասէր: *Տասն հազարիցս օրհնեսցեն զքեզ կէս մայր փառաւորեալ Մարիամ, և այլն:* Նա յետ երկրորդէ տասանեկին ասէր: *Քսան հազարիցս օրհնեսցեն զքեզ, և այլն:* Այսպէս և

և զինչ երրորդին, չորրորդին և հինգերորդին առնէր. զոր գուցէ յիմարաբանիցէր հարցէ՝ պատաշաճական վայելչական օգտակար և ճշմարտական ճառնիւք յօրինեալ:

Թէ զոր մասն՝ յոր օր պարտ իցէ առնել:

Արդ յաւուր կիրակէի և հինգշաբաթի՝ 'ի դէպ է խորհել զանօրէնութիւնսն երրորդ կարգէ, որք փառաւորականք ասին:

Յաւուր երկուշաբաթի և երեքշաբաթի և շաբաթու, զառօրէնութիւն առաջնոյ կարգէ, որք ողորմականք անուանին:

Իսկ 'ի չորեքշաբաթի և ուրբաթի՝ զառօրէնութիւն երկրորդ կարգէ, որք տրտմականք կոչին:

Խրատ, յաղագս կերպի առնլոյ զամենայն ուղարն, այսինքն զվարդարանն ։

[illegible]

ասել․ [illegible] յըն- [illegible] մեր [illegible]․ զի մի [illegible] 'ի [illegible] [illegible]։

Եւ դարձեալ յառաջ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] այս, թէ [illegible] [illegible] իցէ [illegible] [illegible] [illegible]՝ այս է։ Թէ եղբարք իցեն ասացողքն, և թէ չորք, լիցին յերկուս դասս։ Եւ ապա այն որ խոհեմ թուի, և հմուտն իցէ 'ի մէջ [illegible] եղեալ եղբարցն, նա ըստ [illegible]՝ [illegible] [illegible] ասասցէ, թէ [illegible] որոց իրաց իցէ խոկալ. և այլն [illegible] [illegible] զ'ի նմանէ ասացեալ բանն։ Եւ ապա [illegible] խոհեմ եղբայրն այն իւր դասակցօքն, և ասասցէ *զհայր մեր որ յերկինսն*. Մինչև ցայն տեղին որ ասէ. *որպէս յերկինս և յերկրի*։

[illegible] զհաց մեր հանապա-զօրդ, [illegible]

[illegible]

[illegible] ողջոյն քեզ մարիամ. [illegible] և օրհնեալ է պտուղ որովայնի քո յս: [illegible] սրբուհի մարիամ մայր այ. [illegible] և ՚ի ժամու մահու մե-րոյ. [illegible]

[illegible]

[illegible] զհայր մերն [illegible] ըղհաց մերն [illegible] զողջոյնն [illegible]

[illegible], որ [illegible] զօրրուհին [illegible]:

[illegible]:

[illegible], [illegible]:

[illegible], [illegible], [illegible]. [illegible]. [illegible]՝ օրհնեալ է պտուղ որովայնի քո յս. [illegible]. [illegible], [illegible], զոր կոյսդ յղացար: [illegible]. զոր յայցելութե

եղի-

Եղիսաբեթի տարար. Երրորդ-
դաւ. զոր կոյսդ ծնար.
Չորրորդաւ. զոր 'ի տաճարին
ընծայեցեր:
Հինգերորդաւ. զոր 'ի տա-
ճարին գտեր:

Նմանապէս 'ի խոկման խորհըր-
դոց չարչարանացն, յառաջնում
տասնեկի խոկասցէ այսպէս. որ վասն
մեր զքրտունս արեան հոսեաց.

Երկրորդաւ. որ վս՟ մեր ձաղկե-
ցաւ:
Երրորդաւ. որ վասն մեր փշոք
պսակեցաւ:
Չորրորդաւ. որ վս՟ մեր զխաչն
եբարձ:
Հինգերորդաւ. որ վս՟ մեր խա-
չեցաւ:

ՆՈՅՆՊԷՍ ԵՒ Ի ԽՈԿՄԱՆ ԽՈՐՀՐ-
ԴՈՅ ՓԱՌԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ, ՅԱՌԱՋՆՈՒՄ
ՏԱՍՆԵԿԻՆ ԽՈԿԱՍՑԷ ԶԱՅՍ. որ յա-
րեաւ ՚ի մեռելոց:

ՅԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄ. որ համբարձաւ
յերկինս:

ՅԵՐՐՈՐԴՈՒՄ. որ զհոգին սբ ա-
ռաքեաց:

՚Ի ՉՈՐՐՈՐԴՈՒՄ. որ զքեզ վերա-
փոխեաց:

՚Ի ՀԻՆԳԵՐՐՈՐԴՈՒՄ. որ զքեզ ՚ի
յերկինս պսակեաց:

8057-57

հան-

՚Քն իջուցեալ ՚ի խաչէ,
դնի ՚ի գիրկս մօրն:
Նօր. ղ. ամ. է. քառաս:

Հանդերձ լիակատար նե-րողութեամբ:

Խորհուրդք ուրախութեան վարդարանին. Որ յաղագս ուրախութեանն են ամէ տօնաժամին. Եւ վասն ծննդեան ձմէ:

Եւ առաջին յաւուր երկուշա-բթի, երեքշաբթի, և շաբա-թու: Ակնածելով տօնացն:

ՍԻ ՀԱՅՐ ՄԵՐ, ՍԻ տեան ողջոյն մարխամ անեմք՝ և խորհիմք զառաջին խոր-հուրդն ուրախութեան ամենայն վարդարանին: Զի յորժամ ա-

մե-

մենակարօղն ած՝ քաղցրացաւ աշխարհիս, և կամեցաւ փրկութի առնել մարդկան, նախ առաքեաց զգաբրիէլ հրեշտակապետն. որ ետ զողջոյն կուսին Մարիամու, և յղացաւ 'ի հոգւոյն սրբոյ: Հայր մեր, որ յերկինս ես, սբ եղիցի անուն քո. եկեսցէ արքայութի քո. եղիցին կամք քո որպէս յերկինս և յերկրի:

Ծուխ. Զհաց մեր հանապազորդ տուր մեզ այսօր. և թող մեզ զպարտիս մեր, որպ և մեք թողումք մերոց պարտապանաց. և մի տանիր զմեզ 'ի փորձութիւն, այլ փրկեա զմեզ 'ի չարէ. զի քո է արքայութի և զօրութի, և փառք յաւիտեանս.

Ամէն:

Ողջոյն քեզ Մարիամ, լի շնորհօք, տր ընդ քեզ. օրհնեալ

ես

ես դու 'ի կանայս, և օրհնեալ է պտուղ որովայնի քո յս՟: Փոխ. Սրբուհի մարիամ մայր այ՟ բարեխօսեա՛ վս՟ մեր մեղաւորացս՝ այժմ և 'ի ժամու մահու մերոյ. Ամէն.

[illegible]

Տասն հազարից օրհնեսցեն զքեզ կոյս մայր փառաւորեալ մարիամ, ա՟մ հրեշտակք և հրեշտակապետք, և ընդ հանուր ոգիք երկնայնոյ պալատին: Ընդ որոց յուսամք զքեզ երբեմն տեսանել և պատուել յերկինս, Ամէն:

Մի հայր մեր, և տասն ողջոյն մարիամ ասեմք, և խորհիմք զերկրորդ խորհուրդն ուրախութեն ամենասր՟բ վարդարանին: Օի յորժամ սբ՟ կոյսն

լուաւ

լուաւ զձայնն գաբրիէլի, և յղացաւ ՚ի հոգւոյն սրբոյ, փութապէս գնաց ՚ի լեռնակողմն. և էջ ՚ի քաղաքն յուդայ, և եմուտ ՚ի տունն զաքարիայ, և ետ ողջոյն եղիսաբեթի ։

Հայր մեր, որ յերկինս ։

Ողջոյն քեզ մարիամ ։

Սա է Երկրորդ փառաց ողջունիցն, տասնեակս ։

Բասան հազարիցս օրհնեսցեն զքեզ կոյս մայր փառաւորեալ մարիամ, ամ որ նահապետք և մարգարէք, անմեղ մանկունք, որ յոհաննէս մկրտիչն. և ամ որք հնոյ կտակին ։ Ընդ որոց յուսամք զքեզ երբեմն տեսանել և պատուել յերկինս.

Ամէն ։

Ով հայր մեր, և տեառն ողջոյն մարիամ ասեմք, և խորհիմք

հիմք զերրորդ խորհուրդն ուրա-
խութեն ամենասբ̃ վարդարանին ։
Օվ իբրև եհաս ժամանակ ծնա-
նելոյ տիրամօրն, ծնաւ անձա-
ռարար զտ̃րն մեր յս̃ քս̃՝ 'ի բեթ-
ղէհէմ հրէաստանի՝ 'ի քաղաք
դաւթի՝ 'ի մսուրն անբանից,
յայնժամ հրեշտակք յերկնից
իջեալ երգեցին. փառք 'ի բար-
ձունս ա̃յ և յերկիր խաղաղու-
թի, 'ի մարդիկ հաճութի̃ ։
Հայր մեր որ յերկինս ։
Ողջոյն քեզ մարիամ ։

Եւ զինչ երրորդ տասանց ողջու-
նելոյն ասասցես ։

Երեսուն հոգարիցս օրհնեսցեն
զքեզ կոյս մայր փառաւորեալ մա-
րիամ. ա̃մ ս̃բ առաքեալք, աշա-
կերտք տ̃ն, աւետարանիչք. և
ա̃մ մարտիրոսք փառաւորեալք։
Ընդ որոց յուսամք զքեզ երբեմն
տե-

տեսանել՝ և պատուել յերկինս.

Ամէն ։

Ս՚ի հայր մեր, և տասն ողջոյն մարիամ ասեմք, և խորհիմք զչորրորդ խորհուրդն ուրախուե՟ ամենասբ՟ վարդարանին. Զի յոր- ժամ տրն՟ մեր յս՟ քս՟ եղև քառասու- նօրեայ, և լցան աւուրքն սրբուե, ըստ օրինացն մովսէսի, ածին զյս՟ 'ի տաճարն սողոմոնի՝ յանդիման առնել տն՟. և սիմէոն ծերունին էառ զնա 'ի գիրկս իւր, և օրհ- նեաց զած՟ ասելով. արդ՝ արձա- կեա զծառայս քո տր՟ ըստ բանի քում 'ի խաղաղութի։

Հայր մեր որ յերկինս.
Ողջոյն քեզ մարիամ.

Ի— յետ չորրորդ տասանց ողջո- նիցն ասասցես։

Քառասուն հազարիցս օրհ- նեսցեն զքեզ կոյս մայր փառա-

ւորեալ մարիամ, ըմ՟ նք խոստովանողք, եպիսկոպոսունք, վարդապետք, միանձունք, անապատականք, կուսանք, այրիք, և ամուսնացեալք: Ընդ որոց յուսամք զքեզ երբեմն տեսանել՝ և պատուել յերկինս.

Ամէն:

Մի Հայր մեր, և տասն ողջոյն մարիամ ասեմք. և խորհիմք զհինգերորդ խորհուրդն ուրախութեն ամենա՟բ վարդարանին: Զի յորժամ որդին մեր յս քս եղև երկոտասան ամաց. տարան զնա ծնողքն իւր 'ի տաճարն. և կորուսին զմանուկն յս. և յետ երից աւուրց գտին զնա 'ի մէջ վարդապետաց, որ նստեալ հակաճառէր ը՟ նս. լսէր 'ի նցնէ, և ուսուցանէր վս արքայութեն այ:

Հայր մեր որ յերկինս:

Ողջոյն քեզ մարիամ:

Եւ զինչ հինգերորդ տասանց ող-
ջունիցն ասասցես:

Յիսուն հազարիցս օրհնեսցեն զքեզ կոյս մայր փառաւորեալ մարիամ, ա̃մ սր̃ք. աննա մայր քո, և մարիամունք ազգականուհիք քո, և բարեկամուհիքդ մագդաղենացին, և մարթա, և ա̃մ սրբուհիք, կուսանք, այրիք, և արամբիք: Ընդ որոց յուսամք զքեզ երբեմ̃ տեսանել՝ և պատուել յերկինս. Ամէն:

Եւ յետ այսորիկ ասա:

Փառք հօր, և որդւոյ, և հոգ-
ւոյն սր̃յ:

Այժմ և միշտ, և յաւիտեանս
յաւիտենից. Ամէն:

Ողջ լեր Թագուհի մայր ողոր-
մութեան, և այլն:

Գնա 'ի վերջն տետրակիս, որ
գրեալ կայ ետ աղօթքն:

Խոստ-

Խորհուրդք տխրականք վարդարանին։

Որ յաղագս ցաւակցութեան տխրականք ճանաչին. և են ըստ չարչարանացն է։

Սա ասասցին յաւուր չորեքշաբաթի, և ուրբաթու։ Սկսանելով այսպէս։

Բ.ն լեալ հնազանդ մն մեր մահուչափ և մահու խաչի։

Մի հայր մեր, և տասն ողջոյն մարիամ ասեմք, և խորհեմք զառաջին խորհուրդ չարչարանացն քո։ Զի յորժամ մերձեցաւ ժամանակ չարչարանացն քո, եառ ընդ ինքեան զպետրոս զյակոբոս և զյովհաննէս, և ել ՚ի լեառն ձիթենեաց. և առանձին եղեալ, աղօթեաց առ հայր, ասելով, հայր եթէ

հնար ինչ իցէ, անցո՛ զբաժակս զայս յինէն:

Հայր մեր, որ յերկինս ես. սուրբ եղիցի անուն քո. եկեսցէ արքայութիւն քո. եղիցին կամք քո՝ որպ յերկինս՝ և յերկրի:

Ժող. Զհաց մեր հանապազորդ տուր մեզ այսօր. և թող մեզ զպարտիս մեր, որպ և մեք թողումք մերոց պարտապանաց. և մի՛ տանիր զմեզ 'ի փորձութիւն, այլ փրկեա՛ զմեզ 'ի չարէ: Զի քո է արքայութիւն՝ և զօրութիւն, և փառք յաւիտեանս.

Ամէն:

Ողջոյն քեզ մարիամ, լի շնորհօք, տէր ընդ քեզ. օրհնեալ ես դու 'ի կանայս, և օրհնեալ է պտուղ որովայնի քո յս:

Ժող. Սրբուհի մարիամ մայր այ՝ բարեխօսեա՛ վս մեր մեղա-

ւո-

ծորացս՝ այժմ և 'ի ժամու մահու մերոյ. Ամէն:

Ի յաւարտել պատանց ողջունեյն տաաայէս:

Տասն հազարիցս օրհնեսցեն զքեզ կոյս մայր փառաւորեալ մարիամ, ամ հրեշտակք և հրեշտակապետք, և ընդհանուր ոգիք երկնայնոյ պալատին: Ընդ որոց յուսամք զքեզ երբեմն տեսանել՝ և պատուել յերկինս, Ամէն:

Մի հայր մեր, և տասն ողջոյն մարիամ ասեմք, և խորհիմք զերկրորդ խորհուրդ չարչարանացն քի: Զի յորժամ քն 'ի պարտիզին աղօթէր, յուդաս մի յերկոտասանիցն գնաց և մատնեաց զնա հրէից: Իսկ հրէայքն առեալ զգունդս 'ի քահանայապետիցն, սուսերօք

և բրօք եկին, կալան և կապե-
ցին զյս. և տարան 'ի յատեան՝
առաջի պոնտացւոյ պիղատոսի,
առ 'ի խաչել զնա վս մեղաց մերոց։

Հայր մեր, որ յերկինս։

Ողջոյն քեզ մարիամ։

Նա– վերնոյ Երկրորդ տասանց ողջու-
նեցն ասացեալ։

Քսան հազարիցս օրհնեսցեն
զքեզ կոյս մայր փառաւորեալ
մարիամ, ընդ սրբ նահապետք և
մարգարէք. անմեղ մանկունք.
որ յոփհաննէս մկրտիչն. և ընդ
որք հնոյ կտակին։ Ընդ որոց
յուսամք զքեզ երբեմն տեսա-
նել, և պատուել յերկինս.

Ամէն։

Մի հայր մեր, և տասն ողջոյն
մարիամ ասեմք. և խորհիմք
զերրորդ խորհուրդ չարչարանացն
քոյ։ Օի յորժամ որդին մեր յս
քս

քն եկաց յատեանն պիղատոսի,
և յետ բզմ հարցափորձութենցն՝
զինուորքն պիղատոսի փշեղէն
պսակ կազմեցին, և եդին 'ի
գլուխն քնի. և յորժամ ոլորէին,
արիւնն դայր յերեսն 'ի վայր վս
մեղաց մերոց:

Հայր մեր, որ յերկինս:

Ողջոյն քեզ մարիամ:

**Եւ զնէ Երրորդ տասանց աղօթ-
նից ասասցես:**

Երեսուն հազարից օրհնեսցեն
զքեզ կոյս մայր փառաւորեալ
մարիամ, ամ սուրբ առաքեալք,
աշակերտք ամն. աւետարանիչք.
և ամ մարտիրոսք փառաւորեալք:
Ընդ որոց յուսամք զքեզ եր-
բեմն տեսանել՝ և պատուել յեր-
կինս. Ամէն:

Մի հայր մեր, և տասն ողջոյն
մարիամ ասեմք. և խորհիմք

զչորրորդ խորհուրդ չարչարանացն
քո։ Զի յետ բազում գանից
և նախատանացն՝ ծանր խաչա-
փայտ կազմեցին, և եդին 'ի վե
ուսոյն քո. և տարան 'ի գող-
գոթա առ 'ի խաչել զնա վն մե-
ղաց մերոց։

Հայր մեր, որ յերկինս։
Ողջոյն քեզ մարիամ։

**Ի— զկնի չորրորդ տասնեկաց աղօթա-
նւէրն տասնեկէս։**

Քառասուն հազարից օրհ-
նեսցեն զքեզ կոյս մայր փառա-
ւորեալ մարիամ, ամ սր խոս-
տովանողք, եպսունք, վար-
դապետք, միանձունք, անապա-
տականք, կուսանք, այրիք, և
ամուսնացեալք։ Ընդ որոց յու-
սամք զքեզ երբեմն տեսանել
և պատուել յերկինս.
Ամէն։

Մ՚ի Հայր մեր, և տասն ողջոյն մարիամ աւետիք. և խորհիք զՀինգերորդ, խորհուրդ չարչարանացն քնի: Զի յորժամ զՏէրն մեր յս քս 'ի վր խաչին տարածեցին, զձեռսն և զոտսն բևեռեցին, և բարձրացուցին 'ի վր խաչին, յայնժամ խաւար եղև ՚ի ամենայն աշխարհ. արեգակն, և լուսինն խաւարեցան. վէմք պատառեցան. և բազում սրբոց գերեզմանք բացան. և մարմինք ննջեցելոց սրբոց յարեան. և յիններորդ ժամուն աղաղակեաց յս 'ի խաչին. ած իմ ած իմ, ընդէր թողեր զիս. և խոնարհեցոյց զգլուխն, և աւանդեաց զհոգին առ Հայր. և իջուցեալ զմարմին տեառն 'ի խաչէն՝ եդին 'ի գերեզմանի:

Հայր մեր, որ յերկինս:

Ողջոյն քեզ մարիամ:

Ապա զկնի հինգերորդ տասանց ող-
ջունից ասասցես:

Յիսուն հազարիցս օրհնեսցեն զքեզ կոյս մայր փառաւորեալ մարիամ, ա̃մ սէր, աննա մայր քո, և մարիամանք ազգականուհիք քո. և բարեկամուհիք՝ մագդաղենացին, և մարթա. և ա̃մ սրբուհիք, կուսանք, այրի և արամբիք: Ընդ որոց յուսամք զքեզ երբեմն տեսանել՝ և պատուել յերկինս.

Ամէն:

Ապա յետ այսորիկ ասա:

Փառք հօր, և որդւոյ, և հոգւոյն սրբոյ:

Այժմ և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Ողջ լեր թագուհի մայր ողորմութեն. և այլն:

Գ.էտ ՚ի վերջն պատարագին:

Խոր-

Խորհուրդ ամենայն զուարդարանին.
Որ յաղագս փառաւորութեան սբ̃
Ածածնին. Եւ մեք յարութեան
քոյ :
Նա տառապեալն յաւուր չարաչարէ . Եւ
հեծեծանօք : Աստանօրէն
տայակէս :

Աստուած յօգնել ինձ նայեաց :
Եւ տէր յընկերել ինձ փութա :
Փառք հօր : Այժմ եւ միշտ .
Ալէլուիա :

Ո՛Վ հայր մեր , եւ տասն ողջոյն մարիամ ասեմք՝ եւ խորհիմք զառաջին խորհուրդ փառաւորութեան քո : Զի յորժամ զտ̃րն մեր յս̃ քս̃ եդին 'ի գերեզմանի , յերրորդ աւուր՝ ի լուսանալ միաշաբաթին , իւր ած̃ային ամենակարող զօրութեան

b 6 կարեաւ

յարեաւ 'ի մեռելոց. և երևեցաւ մարիամու. և ապա երկոտասան առաքելոցն ամենեցուն. և դրօքն փակելովք եմուտ առաշակերտսն՝ և ասէ, խաղաղութի՜ ընդ ձեզ:

Հայր մեր, որ յերկինս ես. սբ՜ եղիցի անուն քո. եկեսցէ արքայութի՜ քո. եղիցին կամք քո, որպ՜ յերկինս՝ և յերկրի: ֆոխ. Զհաց մեր հանապազորդ տուր մեզ այսօր. և թող մեզ զպարտիս մեր, որպ՜ և մեք թողումք մերոց պարտապանաց. և մի՜ տանիր զմեզ 'ի փորձութի՜, այլ փրկեա զմեզ 'ի չարէ: Զի քո է արքայութի, և զօրութի, և փառք յաւիտեանս,

Ամէն:

Ողջոյն քեզ մարիամ, լի շնորհօք. տէր ը՜ քեզ. օրհնեալ ես դու 'ի կանայս, և օրհնեալ է պտուղ որովայնի քո յս՜.

ջոյ. Սրբուհի մարիամ մայր այ՛ բարեխօսեա վն մեր մեղաւորացս՛ այժմ և 'ի ժամու մահու մե-րոյ: Ամէն:

Նա— ցաւալիրեին տասանց ողջոյնից- տասնեակս:

Տեառն հազարիցս օրհնեսցեն զ.քեզ կոյս մայր փառաւորեալ մարիամ, ամ հրեշտակք և հրեշ-տակապետք, և ըհամուր ոգիք երկնայնոյ պալատին: Ընդ որոց յուսամք զ.քեզ երբեմն տեսա-նել՝ և պատուել յերկինս,

Ամէն:

Ո՛վ հայր մեր, և տասն ողջոյն մարիամ ասեմք, և խոր-հիմք զերկրորդ խորհուրդ փա-ռաւորութեն ք.ի: Օ՛վ յետ յարութեն իւրոյ ք.ն տրն մեր զաւուրս քառասուն շրջեցաւ 'ի վր աշխարհի. և ապա իւր ածային

ամենակարող զօրութե̃ն համ-բարձաւ յերկինս. և նստաւ ը̃ աջմէ ա̃յ հօր:

Հայր մեր, որ յերկինս:

Ողջոյն քեզ մարիամ:

Եւ զ[illegible] Երկրորդ տասանց ողջու-նիցն ասասցես:

Քսան հազարից օրհնեսցեն զքեզ կոյս մայր փառաւորեալ մարիամ, ա̃մ ս̃ր նահապետք և մարգարէք. անմեղ մանկունք. ս̃բ յովհաննէս մկրտիչն. և ա̃մ ս̃ր̃ք հնոյ կտակին: Ընդ որոց յուսամք զքեզ երբեմն տեսա-նել, և պատուհել յերկինս,

Ամէն:

Մի հայր մեր, և տասն ողջոյն մարիամ ասեմք. և խոր-հիմք զերրորդ խորհուրդ փառա-ւորութե̃ն ք̃նի: Զի յորժամ ք̃ս համբարձաւ յերկինս, առա-

քեաց

քեաց զխոստացեալ Հոգին սբ՟ ՚ի
վր՟ առաքելոցն. և առաքեալքն
լցան Հոգւովն սրբով. և գնա-
ցեալ քարոզեցին ընդ ամ՟ աշ-
խարհ վս՟ արքայութե՟ն այ՟:

Հայր մեր, որ յերկինս:

Ողջոյն քեզ մարիամ:

Եւ զկնի Երրորդ տասանց ողջու-
նիցն ասասցէ:

Սրբասուն Հազարիցս օրհնես-
ցեն զքեզ կոյս մայր փառաւո-
րեալ մարիամ, ամ՟ սուրբ առա-
քեալք, աշակերտք ան՟. աւե-
տարանիչք. և ամ՟ մարտիրոսք
փառաւորեալք: Ընդ որոց յու-
սամք զքեզ երբեմն տեսանել՝ և
պատուել յերկինս, Ամէն:

Մի Հայր մեր, և տասն ողջոյն
մարիամ ասեմք, և խորհիմք
զչորրորդ խորհուրդ փառաւո-
րութե՟ն քնի՟: Ոի իբրև եհաս
ժա-

ժամանակ վախճանելոյ տիրամօր կուսին, առաքեաց տ̃րն մեր յ̃ս ք̃ս զգաբրիէլ հրեշտակապետն, որ եբեր զբրաբիոն ծաղկին մարիամու ա̃ծածնին, մեծարելով զնա 'ի յերկնային առագաստն, որ է արքայութ̃ին երկնից. զի վերափոխեցաւ նա յերկինս:

Հայր մեր, որ յերկինս:

Ողջոյն քեզ մարիամ:

Ի վերջին չորրորդ տասանց աղօթա-
նիցն ասասցես:

Քառասուն հազարից օրհնեսցեն զքեզ կոյս մայր փառաւորեալ մարիամ, ա̃մ ո̃ք խոստովանօղք, եպսունք, վարդապետք, միանձունք, անապատականք, կուսանք, այրիք, և ամուսնացեալք: Ընդ որոց յուսամք զքեզ երբեմն տեսանել՝ և պատուել յերկինս, Ամէն:

Ան

Արի՛ հայր մեր, և տասն ողջոյն մարիամ ասեմք. և խորհիմք զհինգերորդ խորհուրդ փառաւորութեան ք̃ի: Զի յորժամ սբ̃ կոյսն փոխեցաւ յերկինս, յայնժամ հայրն ա̃ծ՝ և որդին միածին՝ և սբ̃ հոգին ա̃ծ՝ կազմեցին զթագ, և եդին 'ի գլուխ տիրամօր կուսին մարիամու. և պսակեցին զնա անմահական թագի̃ն. և նստուցին 'ի վերայ լուսեղէն աթոռոյ. և կոչեցաւ թագուհի երկնի և երկրի: որ է բարեխօս առ տ̃ր վ̃ն մեր, և վասն ա̃մ ուղղափառ քրիստոնէից:

Հայր մեր որ յերկինս.
Ողջոյն քեզ մարիամ.

Եւ զկնի հինգերորդ տասանց ող-
ջունից ասասցես:

Յիսուն հազարիցս օրհնեսցեն զքեզ կոյս մայր փառաւորեալ մարիամ, ա̃մ սր̃ք. աննա մայր քո, և մարիամունք ազգականուհիք քո, և բարեկամուհիքդ՝ մագդաղենացին, և մարթա. և ա̃մ սրբուհիք, կուսանք, այրիք, և արամբիք: Ընդ որոց յուսամք զքեզ երբեմ̃ն տեսանել՝ և պատուել յերկինս. Ամէն:

Եւ յետ պատարագին ասա:

Փառք հօր, և որդւոյ, և հոգւոյն սր̃յ:

Այժմ և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Եւ ապա զհետևեալ աղօթս զկնի
Ի Քառասնորդէ մինչև ցՅիսնակ ասել պարտ
է հանապազ ։

Ո՛ղջ լեր Թագուհի մայր ողորմութեան, կեանք, քաղցրութիւն, և յոյս մեր՝ ողջ լեր։ Առ քեզ վերապոչեմք աքսորեալ Եւայի որդիքս։ Առ քեզ յար հառաչեմք հեծեծելով, և ողբալով յայսմինչ արտասուաց վայրի։ Արդ ուրեմն ով փաստաբան մեր, դարձո առ մեզ զողորմածագութեան հայեցուածս քոյոց աչաց։ Եւ զՅս զօրհնեալ պտուղ որովայնի քո յետ այսր աքսորականի վայրիս ցոյց մեզ. ով համեղաբարոյ, ով գթած.

գթած. ո՛վ քաղցր կոյս Մարիամ:
Աղօթեա՛ վն մեր սբ ածածին.
զի խոստմանցն քի արժանաւո-
րեսցուք:

Գթած Հայր սբ տոմինիկոս.
յիշեսջիր զգործս քո, եւ կաց
առաջի վեհագոյն դատաւորին՝
վն ժողովրդոց քոց աղքատաց.

Ամէն:

կց: Արժանացո՛ զիս գովել
զքեզ կոյս օրհնեալ:
քհն: Եւ տո՛ւր ինձ զօրութիւն ը-
դէմ թշնամեաց քոց:
ժողն: Բարեխօսեա՛ վն մեր երա-
նելի սբ Հայր տոմինիկոս:
քհն: Զի արժանի լիցուք խոստ-
մանցն քի:
ժողն: Փրկեա՛ տր զծառայս, եւ
զաղախնայս քո:
քհն: Ած իմ զյուսացեալս՝ի քեզ
ժողն: Լեր մեզ տր աշտրկ հզօր:
քհն: Յերեսաց թշնամւոյն:

ժողն:

Քհն: Տէ՛ր լո՛ւր աղօթից իմոց:
Դպր: Եւ աղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ:

Աղօթեսցուք:

Զմաղթանս ծառայից քոց լո՛ւր ողորմած ա̃ծ. զի որք ժողովեալ եմք կատարել զյիշատակ վարդարանի երանուհւոյ կուսին մարիամու ա̃ծածնին. Նորին բարեխօսութ̃ն զերծեալ լիցուք այժմ 'ի նեղութենէ.

Ամէն:

Ա̃Ծ ամենակալ՝ խնդրեմք 'ի քէն պարգևեա՛ մեզ, ո̃պ զի 'ի մեղաց մերոց, որովք ծանրացեալ եմք մերձ յընկղմիլ, օժանդակութ̃բ երանելւոյն տոմինիկոսի հօրն մերոյ խոստովանողին քոյ, և սրբոյն գրիգորի լուսաւորչին մերոյ՝ յարուցեալ կանգնեսցուք,

Ամէն:

Ամե-

Ամենակալ և մշտնջենաւոր ա̃ծ. յորոյ ձեռին կան ա̃մ իշխանութիւնք, և ա̃մ իրաւունք թագաւորութե̃ց, հայեա՛ց յօգնութե̃ քրիստոնէից. զի ազգն անհաւատից, և հերձուածողաց, որք իւրեանց գազանութի̃ն խրոխտան, աջով քոյին կարողութե̃դ մանրեսցին. Ամէն:

Նայեա՛ ա̃ր 'ի մաղթանս մեր. և պատրաստեա՛ զճանապարհս ծառայից քոց 'ի յաջողութի̃, և 'ի փրկութի̃, զի ընդ փոփոխման ճանապարհիս այս, և կենաց՝ միշտ պաշտպանեսցես քոյին օգնականութե̃դ. Ամէն:

Արձակեա՛ ա̃ր զհոգիս ա̃մ հաւատացելոց ննջեցելոց՝ յա̃մ կապից յանցանաց. զի յարուցեալ 'ի մէջ սրբոց քոց, զմայլեսցին 'ի յաւիտենական փառսն ք̃սի տե̃ մերով. Ամէն:

Ա-

Ա՛ծայրին օգնականութիւնն միշտ
մնասցէ ընդ մեզ. Ա՛մէն:

Ողջոյն թագուհի երկնաւորաց.
մայր թագաւորին հրեշտակաց,
ով մարիամ ծաղիկկուսանաց՝ ով
զվարդ և զշուշան սփռեալ զա-
ղաչանս մեր առաջի որդւոյ քոյ
վա փրկութեն հաւատացելոց.

Ա՛մէն:

Օրհնեսցէ զմեզ սրբուհի կոյսն
մարիամ հանդերձ գթած զա-
ւակաւն իւրով.

Ա՛մէն:

ՎԱԽՃԱՆ.

Ամ՛ի խաչին բարձրանայ,
և մեռանի:
Ներ. Դ. ամ. Դ. քարոզ:

ԶԵՐՄԵՌԱՆԴՈՒԹԻՒՆ

Առ Երանուհի

ԿՈՅՍՆ ՄԱՐԻԱՄ։

Ս Ո՛վ սուրբ Թագաւոյ իմ եւ
Երանուհւոյ կուսին մա-
րիամու՝ աղաչեմ ցքեզ
սիրով աղաչել զմայրն ողորմութեանց,
ցայտնել նմա՝ լինէ զոր ինչ կամէր
ցայս կենաց ի դրախտին նոր աւանել,
որ ընծայեր նմա աստուածել հաճոյ՝ եւ
ընդունելի. որովհետեւ գիտաներ.
զի աշխարհս՝ եւ զերկնաւորս նոյ-
նոյ կուսին, թագաւորին նմա աղօ-
թէս երկնաւորէ։ Ես այսպէս՝ ա-
ղաչեցից եւ ձայնագնեսցից զայնչ
իւր սրտի այս՝ խաղաղոյն ձգնա-
լից թագաւորութեց, եւ այնց
կոչեցմանց՝ արժանի եղև զի 'ի

վախճանին բաղձալոյ ամաց երկնեցա-
նմա թագաւորին երկնից, և ապա-
ցնա: Յոյժ հաճոյ եղև ինձ՝ որ-
դեակ իմ սիրելի, խնդրուածն քո.
զի եկեալ եմ այսր 'ի Մխիթարեան
վանս:

Մեր գերապատիւք, որ չէ՞ ինչ այն-
պէս հաճոյ, և ընդունելի աստուա-
ծոյ իմ, որպէս ընծայեցեալ ինձ՝ ա-
'ի գոհանալ զամենայն երախտ-
աւորին, յաղագս անհասանելի
շնորհացն. զոր ընկալայ 'ի ժամա-
նակս տասնամեայ յերկինս: Մնա-
ցի նաև 'ի հօրէն յաւիտենականէ
ճշմարտութեանն յերկնաւորէ թագ-
աւորին իշխանութեամբ 'ի վեր քան
զամենայն արարածս զօրութ-
եամբ: Ամենայն՝ 'ի յորդորն սի-
րելւոյ գերագոյն իմաստութեամբ 'ի
վեր քան զամենայն հրեշտակս հոգւո:
Ամենայն՝ 'ի հոգւոյն սրբոյ լոյս
աստուածային սիրով. զոր չէ հնար ա-
սել:

գր ճառել, կամ ըմբռնել։ Առա-
ւել ով ջերմեռանդ որդեակ իմ,
այնպէս պատրաստ ճանաչեմ զքեզ
ամենայն երկրպագութեամբ. Քանզի զքեզ
յաւիտեան ոչ այլ ինչ կամիմ,
բայց եթէ փառաւորել զանուան
դ քո մշտնջենաւոր օրհնութեամբ,
և գոհաբանութեամբ։ Արդ՝ ո ով
ցանկալի յաւագոյն լինել ՚ի փր-
կութեան իմ, և անպատրաստ որպա-
նալ զզօրաւոր պաշտպանութիւն իմ,
և անկանել, թէ ըմբռնելոց է
զինուորն, զոր լինէն խնդրէ, եթէ
կցէ այն հարկաւոր առ փրկութեան
իմ յաւիտենական, կամիմ, զի ՚ի
ձեռն այնկեալ երկրպագցէ հօրն
յաւիտենականի, և տացէ զքեզ
հայր մեր, և զքո որդոյն, և զքո
փառս հօր՝ յարեւլել զինքն զաղօթս

Երկիրպագանեմ քեզ՝ Հայր
յաւիտենական, Հանդերձ ամ

դասուք երկնայնոց, մյդ. խնամ
և տնդ. և անբաւապէս գոհա-
նամ զքէն 'ի կողմանէ ամենե-
րանուհւոյ կուսին ամենասրբեցե-
լոյ դստեր քոյին յաղագս ամ
շնորհաց, և բարութեցն արարե-
լոց նմա. և յատկապէս յաղագս
այնորիկ իշխանութեն, որով ճո-
խացուցեր զնա՝ վերափոխեալ
յերկինս:

Երրորդաւ մետանւոյն խոնարհութեան
Երկրպագութեամբ առնելով զմի Հայր մեր
և մի ողջոյն, և մի փառք հօր,
ոտ 'ի ծնրոյ, ասասցէ այսպէս:

Երկրպագանեմ քեզ՝ որդի
յաւիտենական, հանդերձ ամ
դասուք երկնայնոց, մյդ. խնամ,
և տնդ., այլև փրկչիդ. և անհը-
նապէս գոհանամ զքէն 'ի կող-
մանէ ամենեբանուհւոյ կուսի
մօր քոյ ամենասրբեցելոյ՝ յա-
ղագս

ղագս ա̃մ շնորհաց, և բարու-
թե̃ցն արարելոց նմա և յատկա-
պէս յաղագս այնորիկ ծայրագոյն
իմաստութե̃ն, որով լուսաւոր-
դեցեր զնա՝ վերափոխեալ
յերկինս:

Արտասանեա զերկրպագութիւն, որպէս 'ի վերոյ՝ աւելով զհայր մերն, զողջոյնն, և զփառք հօրն ա-
սասցէ:

Երկրպագանեմ քեզ՝ ամե-
նաս̃ր Հոգի մխիթարիչ, Ա̃ծդ
իմում, և Տ̃րդ. և անզուգապէս
գոհանամ զքեն, հանդերձ ա̃մ
խմբիւն երկնայնով, անուամբ
ամենեռանեալ կուսին քո ամե-
նասրբեցելոյ՝ յաղագս ա̃մ շնոր-
հաց, և բարութե̃ցն արարելոց
նմին. և յատկապէս՝ յաղագս
այնորիկ կատարելագունեղի, և
ա̃ծայնոյ օիրոյն. որով բորբո-

քեցեր զնորին ամենասբ̃, և ա-
մենամաքուր սիրտն՝ 'ի ժամու
ամենափառաւոր վերափոխման
նր̃ յերկինս. և ես խոնարհաբար
մաղթեմ 'ի քէն անուամբ քում
ամենապատուական հարսինդ,
առնել ինձ զշնորհ թողութեան
մեղաց իմոց ծանրագունից՝ յա-
ռաջնոյ կիտէն, յորում կարա-
ցի մեղանչել՝ մինչև ցայս առա-
ջիկայ ժամս յինէն գործելոց.
յաղագս որոց ցաւիմ անչափա-
պէս՝ հանդերձ առաջադրութե̃
յանձն առնլոյ մանաւանդ զմահ,
քան թէ վերստին վշտացուցա-
նելոյ երբէք զհանդիսավեհութիդ
ա̃ծային: Նաև վասն գերաղան-
ցագունեղ արդեանցն, և զօրա-
ւորագունեղ պաշտպանութեան
նոյնոյ հարսին քոյ ամենասիրե-
լոյ՝ հայցեմ 'ի քէն, շնորհել
ինձ, (Նա այս անուան անձին) զպա-
տուա-

առանձնագունեղ պարգևն շնորհաց քոց, և սիրոյդ ա՟ծայնոյ. տալով ինձ զլուսաւորութիւնն զայնոսիկ, և զօգնութիւն յաւկականս, որովք նախատեսչութիւն քո յաւիտենական յառաջագոյն սահմանադրեաց կամիլ զիս փրկել, և առ ինքն ածել:

Ա— յետոյ ասասցէ երիցս անգամ զՈղջունեան աղօթս:

Սրբուհին Մարիամ, և ա՟մ սր՟ք ա՟յ բարեխօսեսցեն վասն մեր առ տ՟ր, զի արժանի լիցուք մեք ՚ի նմանէ օգնիլ, և փրկիլ.
Ամէն:

Առ նոյն Երանուհի կոյսն.

Աներապատուեմ զքեզ, կոյս ամենասրբուհի. թագուհի երկնից, տիրուհի և իշխուհի ընդհանուր տիեզերաց. և յարգեմ զքեզ իբրև զդուստր հօրն յաւիտենականի, որպ զմայր որդւոյ Նորին ամենասիրականի, և իբր զհարսն հաճոյագունեղ հոգւոյն սրբոյ. և տարածեալ առ ոտս մեծի վայելչութեան փառաց քոց, համդերձ ամենայն, և մեծագոյն խոնարհութեամբ մաղթեմ 'ի քէն, վասն այնր ամենայնոյ օրբոյն, որով եղեր մեծապէս ճոխացուցեալ՝ և առատացեալ 'ի վերափոխիլդ յերկինս, առնել ինձ զայսչափ շնորհս՝ և զողորմութիւն ընդունելոյ զիս 'ի ներ-

քոյ ապահովագունեղ, և ամենահաւատարիմ պաշտպանութեան քոյ, և դրելոյ զիս 'ի թիւ այնոցիկ ամէներջանիկ և բարեբախտ ծառայից քոց՝ զորս կրես 'ի կրծի քում կուսականի քանդակեալս: Հաճեաց, մայր՝ և տիրուհի իմ ամենագութ, ընդունիլ զայս ողորմելի և անմաքուր սիրտս: Ա՛ռ ընկալ զմիտս, զյիշողութիւնս, զկամս, և զայլ ամ̃ զօրութիւնս՝ և զզգայութիւնս ներքինս և արտաքինս: Ընկալ զաչս իմ, զականջս, զբերանս, զձեռս՝ և զոտս իմ. և ուղղեա՛ զնոսին ը̃ս բարեհաճութեան որդւոյ քոյ, զի գիտեմ ես յա̃մ շարժմունս նոցին՝ տալ նմա զփառս անվախճանս: Եւ վ̃ս այնր իմաստութեան, որով պայծառացոյց զքեզ նոյն ամենասիրելի որդին քո, աղաչեմ զքեզ՝ և աղեր-

սեմ, զի ընկալցիս մ̃ իմ զլոյս
և զպայծառութի մտաց . առ 'ի
ճանաչել բարեպէս զիս, և զմեղս
իմ. զոչինչ գոլն իմ. և մանաւան-
դապէս զսկիզբն մեղաց իմոց .
այսինքն՝ զուրփմունս հոգւոյ, և
զցանկութիւ մարմնոյ . առ 'ի
կարող լինելոյ ատել զնոսին, և
արտաքսել յինէն . և ես զլոյս,
մ̃ ճանաչելոյ զդարմանականութիւն
դժոխայնոյ թշնամւոյն, և զնո-
րին բաղխմունսն դաղտնիս և
յայտնիս : Եւ յատկապէս՝ ով
մայր ամենագթած, կողկողագին
աղաչեմ զքեզ, զի առ ընկալցիս
մ̃ իմ զշնորհս (այս անուն) :

Նա տայ տան երէց անգամ:
Անբիծ կոյս եղական.
Հեզ քան զամենեսեան.
Զմեզ 'ի մեղաց զատեա.
Հեզս, ողջախոհս արա:

Աղօթեսցուք:

«Ներեա. աղաչեմք տր, յան-
ցանաց ծառայից քոց. զի որք
քեզ հաճոյանալ գործովք մե-
րովք ոչ զօրեմք, միջնորդութբ
ծնողի որդւոյ քո տն մերոյ փր-
կեսցուք. նովին տր մերով յսիւ,
քսիւ. Ամէն:

Օրհնեսցէ, և պահպանեսցէ
զմեզ ամենակարօղ և ողորմած
տէրն, հայր՝ և որդի և հոգին
սբ. Ամէն:

Աղաչեմ զամենասբ̃ հոգին. զի տա-
ընկալցէ զհոգի յայս զճշմարիտ մահ. և զերաշխաւորութիւն 'ի մէջ եկեղեցւոյ
քրիստոնէից:

Վասն բարի մահուան:

Ուսոյց երանուհի կոյս ածամայրն սրբուհւոյն Մեքթիլտեայ կուսին զներքոյգրեալ կերպս ողջունելոյ զնա յամ աւուր 'ի պատիւ ամենասբ̃ երրորդութեն, և խոստացաւ նմա՝ թէ պահելով զնոյնն, լինելոց էր նմին այցելու 'ի մահուան նր̃:

Աղաչեմ նախ զհայր 'ի ծնունդ և 'ի կատարեալ յանձնառութիւն մահուան. և յետ աւելորդ ըստ արժանի ողջոյն քեզ մարիամ, ասա այսպ̃:

Ով տիրուհի իմ սրբուհի մարիամ. որպէս հայրն ած ա-
մենա-

մենակարողութ՟բ իւրով արար զքեզ կարողագունեղ. այսպէս՝ աղաչեմ զքեզ, լե՛ր ինձ առըն-թեր 'ի ժամու մահուան 'ի բաց մերժելով յինէն զա՟մ կարողու-թիւն հակառակ:

Յետոյ՝ կրկնեսցես երիցս ողջոյն քեզ մարիամն, ասասցես այսպէս:

Ո՛վ տիրուհի իմ սրբուհի մա-րիամ. ո՛չ որդին ա՟յ արար զքեզ արժանի այնքան ճանաչ-ման, և պայծառութ՟ն, մինչ զի լուսաւորես զբոլոր երկինս. այս-պէս 'ի ժամու մահուան լուսա-ւորեա՛, և զօրացո՛ զհոգի իմ. զի մի՛ զարտուղեցայց 'ի մոլո-րութ՟է, կամ 'ի տգիտութ՟է իմեքէ:

Մեր-

Աղօթք՝ զինի առնելոյ զեր-րորդ ողջոյնն Մեծաւ Մարիամու. աստուածածնի :

Ով տիրուհի իմ սրբուհի Մարիամ. որպէս հոգին սուրբ եհեղ ՚ի քեզ լիապէս զա̃մենայն սէրն, այսպէս դու ՚ի մահուան հեղ յիս զքաղցրութիւն նոյն սիրոյն, յորմէ ինձ համեղասցի ա̃մ դառնութիւն. Ամէն :

Աղօթք, ի սկզբնաւորութեան ամենայն գործոց :

Մեծարեմ, և սիրեմ, և օրհնեմ զքեզ յա̃մ սրտէ՝ ով ամենամաքուր կոյս գերարժանաւոր մայր ա̃ծ իմոյ. և մատուցանեմ քեզ զանչափ գոհութիւն վա̃ ա̃մ բարերարութեանց եղելոց առ իս քոյին միջնորդութեամբ յայսմ գիշերի, և ՚ի բոլոր ժամանակս կե-

կենաց իմոց։ Եւ այսօր յանձն առնեմ՝ զիս բոլոր քում մայրական գթութեան, և զօրաւոր պաշտպանութեան. ո՟պ զի ա՟մ խորհուրդք և բանք իմ՝ լիցին 'ի պատիւ և 'ի փառս միածնի որդւոյ քո, և 'ի փրկութիւն հոգւոյ իմոյ՝ և մերձաւորաց իմոց։ Ո՛վ կոյս ամենաբարեգութ, ազատեա զիս այսօր՝ և միշտ յա՟մ վտանգից հոգւոյ, և մարմնոյ. Ամէն։

Ո՛ղջ լեր Թագուհի, մայր ողորմութեան. կեանք, քաղցրութի՟ և յոյս մեր, ո՛ղջ լեր։ Առ քեզ հառաչեմք հեծեծելով, և ողբալով յայսմ հովտի արտասուաց։ Աղէ ուրեմն, ո՛վ փաստաբան մեր, դարձո զաչս ողորմութեան քո առ մեզ. և ցոյց մեզ զկնի այսր աքսորանաց զպտուղն որովայնի քո զյ՟ս։

Ո՛վ

Ո՛վ գթած, ո՛վ բարեբարոյ,
ո՛վ քաղցր կոյս մարիամ.
Ամէն:

Աղօթք առ պահապան հրեշտակն:

Ո՛վ սբ՟ հրեշտակ պահապան և առաջնորդ իմ. աղաչեմ զքեզ, հաճեա՛յց խնամ առնել 'ի վր՟ իմ. ո՛չ զի մի՛ երբեք՝ որով և իցէ փորձութբ՟ անցից զպատուիրանօք ա՟ծն իմոյ՝ և մի՛ կորուսից զսէր նր՟. այլ քոյին օգնականութբ՟, և խնամարկութբ՟ փախչելով միշտ 'ի վատթար կենակցութե՟ց, և յայլ ա՟մ պատճառէ մեղաց, և կենցաղավարելով միշտ ը՟ բարի անձանց և ը՟ բարեպաշտ ծառայից ա՟յ, հասից յաղթութե՟ ընդդէմ աշխարհի, և մարմնոյ. և զկնի այս ողորմելի կենացս, եղէց ածեալ 'ի քէն 'ի յաւիտենակն՟ արքայութիւնն

թիւնն ա̃յ մերոյ հօր որ ընդ- որդւոյ և ը̃ հոգւոյն ս̃բյ կենդա- նի է. և թագաւորէ յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Աղօթք առ ա̃ծ, որ է յառաջ ճաշըկելոյն ք̃ն:

Ո՜վ ա̃ծ (այս անուն). փաստա- բան, և ամենասիրելի խնա- մակալու իմ. ողջունեմ, և յար- գեմ զքեզ յամ սրտէ. և գո- հանամ զա̃ծնէ, որ զքեզ յայս- քան փառս ընտրեալ է. և օրհ- նութիւք խրովք նախաժամա- նեալ քեզ. աղաչեմ զքեզ ջեր- մեռանդութե՛ և մեծարանօք հա- մարիլ զիս յանձնեցեալ քում զօրաւոր միջնորդութե, ընդու- նելով զս̃ իմ յայդ ա̃նէ մերմէ զթողութ մեղաց իմոց, և զա̃ծային շնորհս նորա, այլև զյա- քա-

բատեւութիւն 'ի նմին մինչեւ 'ի վախճան ։ Դարձեալ աղաչեմ զքեզ , տանիլ միշտ 'ի մտ̃ իմ զխնամ. և ազատել զիս յա̃մ վտանգից , և 'ի պատճառաց զայրացուցանելոյ զտ̃ր. և վեր-ջապէս ընդունիլ զհ̃ իմ յանձա-նոյ հանդիսավեհութեանդ զշնորհս, զի մի տեսից ես զմահ յառաջ քան թէ իցեմ զինեցեալ սբ̃ խորհրդովք եկեղեցւոյ , և թարց առաջինկայութն̃ ամենասրբուհւոյ կուսին՝ և քոյ . ոպ̃ զի յետ ան-տեսցս արժանի եղէց 'ի ձեռն չարչարանաց յ̃սի ք̃սի տ̃ն մերոյ, և միջնորդութբ̃ քով ուրախա-նալ 'ի վերին դասաւորն 'ի միա-սին ընդ քեզ, և ը̃ ա̃մ̃ երա-նելեացն արքայութեան ։

Ամէն ։

Պատասխանատրական յորդորակ ա-
ձնուաճ̃ անուանն

ՄԱՐԻԱՄՈՒ։

Եթէ զերկինս խնդրես ո՛վ դու,
կարդա՛ զանուանըն մարիամու։
Զի զմարիամ կարդացողին,
բացեալ լինի դուռն երկնային։
Յանունն մարիամու ցնծան,
զուարթունք, և երկնայինք հա-
մայն։
Դժոխք, երկիր, ծով, եթերք
դողան,
բայց քրիստոնեայք ուրախանան։
Մեղք, և խաւար ՚ի բաց փախ-
չին,
ախտք, ցաւք, և վէրք ՚ի միա-
սին։
Գերեաց ոտնակապք լուծանին,
և նաւաստեաց՝ ծովք հանդար-
տին։
Յանունն մարիամու ցնծան,
զուար-

զուարթունք, և երկնայինք հա-
մայն ։
Դժոխք, երկիր, ծով, եթերք
դողան ։
բայց քրիստոնեայք ուրախանան։
Փառք մարեմայ դստերն հօր,
և 'ի Նմանէ ծնելոյն մօր ։
Հոգւոյն սրբոյ հարսին հզօր,
'ի յաւիտեանս ոչ մէն մի օր ։
Ամէն ։
Յանուանն մարիամու ցնծան,
զուարթունք, և երկնայինք հա-
մայն ։
Դժոխք, երկիր, ծով, եթերք
դողան ։
բայց քրիստոնեայք ուրախանան։

Աղօթք ։

Ապաւէն 'ի նեղութեան է անունն
մարիամայ, ամենայն ումեք՝ որ
ջերմեռանդութեամբ զնա կարդայ.
Ձոնք ։

Ժող. Աղէցի անուն ամեներա-
նուհւոյ և միշտ փառաւորեալ
կուսին մարիամայ օրհնեալ :
Քհն. Յայսմհետէ մինչև յա-
ւիտեան :

Աղօթեսցուք :

Ով, որ կամեցար՝ զի ամենե-
րանուհւոյ մարեմայ մօր
միածնի որդւոյ քո՝ անուն կո-
չեսցի մարիամ, որ է փառաւոր
և ամենաքաղցր անուն : Շնորհ-
եա քաւիչ, զի զորոյ անուննպատուեմք յերկրի· զնո՛ր խնա-
մածութին զգասցուք յերկինս,
քսիւ տր մերով. Ամէն :
Գովեալ, և բարձրացուցեալ
լիցի յարաժամ, ընդ անուանն
յսի անուանն մարիամ :

ՎԵՐՋ :

Սէր-

Ներգործութիւն մատուցման առնելոյ
յետ [illegible]։

Ո՛վ յաւիտենական Տէր իմ, աՀաւասիկ ես տարածեալ առաջի անչափ մեծութեան փառաց քոց, և խոնարՀաբար երկիրպագանելով՝ մատուցանեմ քեզ զիմ խորՀուրդս, զբանս՝ և զգործս իմ այսօրիկ աւուր։ Նաև դիտեմ առնել զբնաւն վն̃ սիրոյ քո՝ և վն̃ փառաց քոց, վասն ցուցանելոյ զա̃ծային կամս քո. վասն ծառայելոյ քեզ, գովելոյ զքեզ, և օրՀնելոյ զքեզ. վասն լինելոյ լուսաւորեալ ՚ի խորՀուրդս սր̃ Հաւատոյ քոյ. և վն̃ Հաւաս-

տի

տի առնելոյ զփրկութի̃ իմ, և յուսալոյ յողորմութի̃ քո. վասն վճարելոյ արդարութեան քում ա̃ծայնոյ, յաղագս այնքան ծանրագոյն մեղաց իմոց. վ̃ս օժանդակ լինելոյ ս̃բ հոգւոյն քաւարանին. և վասն ընդունելոյ զշընորհսդ ա̃ծային, և զճշմարիտ դարձումն ա̃մ մեղաւորաց: Ներջապէս դիտեմ գործել այսօր զա̃մ ինչ 'ի միութի̃ ամենամաքուր դիտաւորութեցն՝ զոր ունեցան 'ի կեանս յայս՝ Յ̃ս, և Մարիամ, և ա̃մ սուրբք՝ որք են յերկինս, և արդարքն որք են յերկրի: Նա կամէի կարօղ լինիլ՝ ստորագրել իմով արեամբ զայս դիտաւորութիւնս իմ. և կրկնել զայն այնքանիցս յա̃մ րոպէի՝ որքան լինիցին րոպէքն յաւիտենականութեան: Ընկալ ամենողորմ ա̃ծ իմ, զբարեյօժար

ժար սիրտ իմ, և տո՛ւր ինձ զսուրբ օրհնութի՛ւն քո հանդերձ գործադրական շնորհիւ՛, առ 'ի ոչ գործել այսօր զմահացու֊չափ ինչ մեղս.

Ամէն: